

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

CÜNEYT KARTAL BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2013/6572)

Karar Tarihi: 20/3/2014

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Alparslan ALTAN
Üyeler : Engin YILDIRIM
Celal Mümtaz AKINCI
Muammer TOPAL
M. Emin KUZ
Raportör : Serhat ALTINKÖK
Başvurucu : Cüneyt KARTAL
Vekili : Av. Kutluhan KARDELEN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvurucu, uzun bir süre tutuklu bulundurulduğunu ve hakkında verilen kararın adil olmadığını ileri sürerek Anayasa'nın 19. ve 36. maddelerinin ihlal edildiğini iddia etmiş ve tazminata hükmedilmesini talep etmiştir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru, 14/8/2013 tarihinde Antalya 6. Ağır Ceza Mahkemesi vasıtasıyla yapılmıştır. Dilekçe ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesi neticesinde Komisyona sunulmasına engel bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. İkinci Bölüm Üçüncü Komisyonunca, 31/12/2013 tarihinde kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına, dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

4. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:
5. Başvurucu hakkında Dinar Cumhuriyet Başsavcılığınca; yağma, ruhsatsız silah ve mermileri taşımak, tehdit, hakaret, kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlamalarıyla 2007/1482 Soruşturma ve 2008/601 Esas numaralı iddianame hazırlanmıştır.
6. Başvurucu, cebir tehdit veya hile kullanarak kişiyi hürriyetinden yoksun kılma ve yağma suçlarından 9/9/2009 tarihinde Dinar Ağır Ceza Mahkemesince tutuklanmıştır.

7. Başvurucunun, 06/02/2013 tarihinde yapılan duruşmada, Dinar Ağır Ceza Mahkemesince çıkartılan 9/9/2009 tarih ve 2008/77 Esas sayılı tutuklama müzekkeresinden tahliyesine karar verilmiştir.

8. Dinar Ağır Ceza Mahkemesinin 24/5/2013 tarih ve E.2013/1, K.2013/57 sayılı kararı ile başvurucunun “*ayrı ayrı birden fazla kişi ile birlikte cebir ve tehditle kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunu işledikleri sabit görülmekle sanıkların mağdurlara karşı gerçekleştirdiği iddia olunan, tehdit, mala zarar verme ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçları TCK’nun 42. maddesi gereğince mala zarar verme suçuna ilişkin eylemlerin hürriyetten yoksun kılma suçunun cebir yönü ile, tehdit suçunun ise tehdit yönüyle hürriyetten yoksun kılma suçunun ağırlaştırıcı sebebi olduğundan sanıkların eylemleri mağdurlara karşı ayrı ayrı tek fiil kabul edilerek eylemlerine uyan TCK’nun 109/2. maddesi gereğince suçun işleniş şekli, suçun birden fazla nitelikli halinin gerçekleşmesi, işlenmesindeki özellikler ve ortaya çıkan zararın ve tehlikenin büyüklüğü dikkate alınarak*” neticeten 4 kez 5 yıl hapis cezası ile cezalandırılmasına ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçu nedeni ile verilen hapis cezalarının süresi dikkate alınarak hakkında hükmen tutuklamaya esas yakalama emri düzenlenmesine karar verilmiştir.

9. Başvurucu, hakkında hükmen tutuklamaya esas yakalama emrine itiraz etmiş ve itiraz Isparta Ağır Ceza Mahkemesinin 24/6/2013 tarih ve 2013/901 Değişik İş sayılı kararı ile reddedilmiştir. Başvurucu ret kararını 17/7/2013 tarihinde öğrendiğini beyan etmiştir.

10. UYAP sistemi üzerinden edinilen bilgiye göre başvurucu hakkındaki dava temyiz aşamasında derdesttir.

B. İlgili Hukuk

11. 26/9/2004 tarih ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 42. maddesi şöyledir:

“Biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suçta bileşik suç denir. Bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz.”

12. 5237 sayılı Kanun’un 109. maddesinin (2) numaralı fıkrası şöyledir:

“Kişi, fiili işlemek için veya işlediği sırada cebir, tehdit veya hile kullanırsa, iki yıldan yedi yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.”

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

13. Mahkemenin 20/3/2014 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, başvurucunun 2013/6572 tarih ve 2013/6572 numaralı bireysel başvurusu incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

14. Başvurucu, uzun bir süre tutuklu bulundurulduğunu ve hakkında verilen kararın adil olmadığını ileri sürerek Anayasa’nın 19. ve 36. maddelerinin ihlal edildiğini iddia etmiş ve tazminata hükmedilmesini talep etmiştir.

B. Değerlendirme

1. Kişi Özgürlüğü ve Güvenliği Hakkı Yönünden

15. Başvurucu, uzun bir süre tutuklu bulundurulduğunu ileri sürmüştür.

16. Anayasa'nın 19. maddesinin birinci fıkrasında herkesin kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkına sahip olduğu ilke olarak konulduktan sonra, ikinci ve üçüncü fıkralarında şekil ve şartları kanunda gösterilmek şartıyla kişilerin özgürlüğünden mahrum bırakılabileceği durumlar sınırlı olarak sayılmıştır. Dolayısıyla kişinin özgürlük ve güvenlik hakkının kısıtlanması ancak Anayasa'nın anılan maddesi kapsamında belirlenen durumlardan herhangi birinin varlığı halinde söz konusu olabilir (B. No: 2012/1137, 2/7/2013, § 42).

17. Anayasa'nın 19. maddesi kapsamında özgürlükten yoksun bırakma kavramı, bir kimsenin kısıtlı bir alanda ihmal edilemeyecek bir süre için tutulması ve bu kişinin söz konusu tutmaya rıza göstermemiş olması şeklinde ifade edilebilecek iki unsur içermektedir. Dolayısıyla tutuklu olan bir kişinin serbest bırakılmasıyla birlikte özgürlüğünden mahrumiyet hali son bulmaktadır.

18. Somut olayda 9/9/2009 tarihinde tutuklanan başvuru 6/2/2013 tarihinde tahliye edilmiştir. Bu tarih itibarıyla başvuru özgürlüğünden mahrumiyet hali son bulmuştur. Derece mahkemesi başvuru hakkında 24/5/2013 tarihinde mahkumiyet kararı vermiştir. Başvuru, Anayasa Mahkemesine 14/8/2013 tarihinde başvurmuştur.

19. 30/3/2011 tarih ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un "*Bireysel başvuru usulü*" kenar başlıklı 47. maddesinin (5) numaralı fıkrası şöyledir:

"Bireysel başvurunun, başvuru yollarının tüketildiği tarihten; başvuru yolu öngörülmemişse ihlalin öğrenildiği tarihten itibaren otuz gün içinde yapılması gerekir..."

20. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün "*Başvuru süresi ve mazeret*" başlıklı 64. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Bireysel başvurunun, başvuru yollarının tüketildiği ve buna ilişkin kararın kesinleştiği tarihten, başvuru yolu öngörülmemişse ihlalin öğrenildiği tarihten itibaren otuz gün içinde yapılması gerekir."

21. Bireysel başvuruların, 6216 sayılı Kanun'un 47. maddesinin (5) numaralı fıkrası ile İçtüzük'ün 64. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca, başvuru yollarının tüketildiği tarihten, başvuru yolu öngörülmemiş ise ihlalin öğrenildiği tarihten itibaren otuz gün içinde Anayasa Mahkemesine doğrudan veya diğer mahkemeler yahut yurt dışı temsilcilikler vasıtasıyla yapılması gerekmektedir.

22. Derece mahkemesince hüküm verilmeden önce tutukluluk hali sona eren bir kişinin, en geç tahliye edildiği tarihten itibaren otuz günlük yasal süresi içinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunarak tutuklulukla ilgili şikâyetlerini ileri sürmesi gerekmektedir. Başvurucunun, derece mahkemesince mahkûmiyet kararı verilmeden önce serbest bırakıldığı anlaşılmaktadır. Başvuru, başvuru tahliye edilmesinden itibaren otuz günlük yasal süresi içinde yapılmamıştır.

23. Açıklanan nedenlerle, "*Kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı*"nın ihlal edildiğine yönelik iddiaların "*süre aşımı*" nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Adil Yargılanma Hakkı Yönünden

24. Başvuru, derece mahkemesince verilen kararın adil olmadığını ileri sürmüştür.

25. 6216 sayılı Kanun'un 45. maddesinin (2) numaralı fıkrası şöyledir:

“İhlale neden olduğu ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmal için kanunda öngörülmiş idari ve yargısal başvuru yollarının tamamının bireysel başvuru yapılmadan önce tüketilmiş olması gerekir.”

26. Bu hüküm uyarınca Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmak için ihlale neden olduğu iddia edilen işlem veya eylem için idari ve yargısal başvuru yollarının tamamının tüketilmiş olması gerekir.

27. Temel hak ve özgürlüklere saygı, devletin tüm organlarının uyması gereken bir ilke olup bu ilkeye uygun davranılmadığı takdirde ortaya çıkan ihlale karşı öncelikle yetkili idari mercilere ve derece mahkemelerine başvurulmalıdır. Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru, ikincil nitelikte bir kanun yoludur. Temel hak ve özgürlüklerin ihlal edildiği iddialarının öncelikle genel yargı mercilerinde olağan kanun yolları ile çözüme kavuşturulması esastır. Bireysel başvuru yoluna, iddia edilen hak ihlallerinin bu olağan denetim mekanizması içinde giderilememesi durumunda başvurulabilir (B. No: 2012/946, 26/3/2013, §§ 17-18). Başvurucu hakkındaki dava derdest olup, temyiz aşamasındadır. Bu şikâyet bakımından başvuru yolları henüz tüketilmemiştir.

28. Açıklanan nedenlerle, “Adil yargılanma hakkı”nın ihlal edildiğine yönelik iddiaların “başvuru yollarının tüketilmemiş olması” nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun,

1. “Kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı”nın ihlal edildiğine yönelik iddiaların “süre aşımı”,
2. “Adil yargılanma hakkı”nın ihlal edildiğine yönelik iddiaların “başvuru yollarının tüketilmemiş olması”

nedenleriyle **KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,**

B. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde bırakılmasına,

20/3/2014 tarihinde **OY BİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Alparslan ALTAN

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ